

Els catalans de l'exterior no retallen la seva aportació a l'economia catalana que va arribar a 515 milions d'euros l'any 2010

Segons dades publicades pel Banc d'Espanya¹ el passat dia 31 de març de 2011, la posició en termes de 'remeses d'emigrants' en la balança de pagaments i posició d'inversió internacional espanyola ha tornat a augmentar en el darrer trimestre de 2010 després d'una baixada al 2009 que va posar fi a una continuada sèrie d'augmentos des de l'any 2003.

Concretament la població espanyola resident a l'exterior va transferir cap a Espanya **5.372 milions d'euros l'any 2010** (dels que una estimació de **514,9 milions d'euros corresponen als catalans residents a l'exterior**²). Per la seva banda la població estrangera resident a Espanya va transferir cap als seus països d'origen un total de 7.186 milions d'euros l'any 2010 (dels que una estimació de 1.498,5 milions d'euros corresponen als immigrants residents a Catalunya³).

(en milions d'euros)

Any	Remeses dels emigrants Total Espanya	Remeses dels emigrants Estimació Catalunya	Remeses dels immigrants Total Espanya	Remeses dels immigrants Estimació Catalunya	Saldo entrades emigrants menys sortides immigrants Espanya	Saldo entrades emigrants menys sortides immigrants Catalunya
2002	4.183,0	386,8	2.844,0	549,4	+ 1.339,0	- 153,2
2003	4.173,0	387,4	3.475,0	708,3	+ 698,0	- 320,9
2004	4.184,0	390,5	4.189,0	887,5	- 5,0	- 496,9
2005	4.301,0	403,1	4.936,0	1.057,0	- 635,0	- 654,0
2006	4.827,0	453,1	7.059,0	1.556,5	- 2.232,0	- 1.103,4
2007	5.311,0	498,0	8.449,0	1.818,0	- 3.138,0	- 1.320,0
2008	5.360,0	507,2	7.948,0	1.665,1	- 2.588,0	- 1.158,0
2009	5.060,0	479,3	7.213,0	1.518,6	- 2.153,0	- 1.039,4
2010	5.372,0	514,9	7.186,0	1.498,5	- 1.814,0	- 983,6

Font: Banc d'Espanya (per a les xifres d'Espanya) i estimació FIEC (per a les xifres de Catalunya).

¹ <http://www.bde.es/infoest/a1705.pdf>

² Els catalans residents a l'exterior representen el 9,58% del total d'espanyols residents a l'exterior l'any 2010, i el ràtio anual és utilitzat per a fer l'estimació.

³ Els immigrants residents a Catalunya representen al 2010 el 20,85% del total de població estrangera resident a Espanya i el ràtio anual és l'utilitzat per a fer l'estimació.

L'arribada de treballadors procedents d'altres continents cap a Espanya fa oblidar moltes vegades que encara uns 2 milions d'espanyols resideixen a l'exterior dels quals una xifra de 1.312 milions eren inscrits al CERA (*Censo Electoral de Residentes Ausentes*⁴) el 1er de gener de 2010. Entre aquests uns 300.000 catalans dels quals 125.808 estaven inscrits al CERA en aquella data. Aquestes poblacions espanyola i catalana residents a l'exterior no han deixat mai de contribuir, amb les seves transferències, de manera fonamental (al voltant d'un 30%) a la balança de pagaments de les economies espanyola i catalana.

L'accelerat procés immigratori que viu l'Estat Espanyol també fa oblidar que Espanya va ser, fins fa ben poc, un Estat del que molta gent va haver d'emigrar i que des de fa un parell d'anys, encara que ni molt menys que en la forma massiva de les dècades del 50-60, es torna a produir un moviment de sortides. Sense les remeses que l'emigració espanyola i catalana van enviar a les seves famílies entre els anys 50-70 hagués resultat impossible la transformació industrial de l'Estat espanyol. Avui es viu una situació inversa.

Segons les dades de l'INE (*Instituto Nacional de Estadística*) la població estrangera resident a Espanya era al 1er de gener de 2010 de 5,747 milions de persones de les que 1,198 milions estaven empadronades a Catalunya⁵. Espanya es un país emissor de remeses de primera importància, el cinquè del món segons el Banc Mundial, per darrera dels Estats Units, Aràbia Saudita, Suïssa i Alemanya. Amèrica Llatina n'és la primera regió receptora (Colòmbia, Equador i Bolívia són els tres principals destins). En països como Bolívia i Equador, les remeses rebudes des de Espanya representen respectivament el 8,5% i el 3,6% del PIB.

Tal i com mostra el quadre adjunt els catalans de l'exterior no han deixat (des de 2002) d'incrementar anualment la seva contribució a l'economia catalana que ha passat dels 387 milions d'euros de 2002 fins al 515 milions de 2010 (un **increment del 33,1%**). L'augment ha estat continu entre 2002 i 2008 i només al 2009 es produeix una davallada perfectament explicable per l'impacte de la crisi econòmica arreu. La tendència canvia a 2010, tant per una sensació de millora, psicològica o real, a la majoria de països de residència dels catalans com per l'augment del nombre de catalans residents a l'estranger on han trobat oportunitats laborals que no existien ni a Catalunya ni a Espanya.

Les transferències fetes pels immigrants arribats a Espanya van començar l'any 2004 a resultar superiors a les remeses enviades pels emigrants espanyols (a Catalunya aquesta tendència s'inicia abans del 2000). Els creixements són espectaculars pel conjunt d'Espanya i quelcom més moderats en el cas de les transferències fetes des de Catalunya (probablement a causa del diferencial de cost de la vida que deixa menys estalvi net transferible). En el cas de Catalunya la diferència entre entrades dels catalans residents a l'exterior i sortides per remeses d'emigrants a la balança de pagaments se situava en 153 milions d'euros l'any 2002 i arriba a la xifra rècord de 1.320 l'any 2007 per a moderar-se al 2008 (lògica conseqüència de l'inici de la crisi), i encara a 2009 i a 2010 atesa la menor capacitat de transferència cap als països d'origen de les comunitats estrangeres residents a Catalunya que contrasta amb l'estabilitat de les transferències monetàries dels catalans residents a l'exterior cap a Catalunya (que no han tingut, fins ara, variacions massa significatives en passades èpoques de crisis).

A aquest important retorn en termes de transferències corrents cap a l'economia catalana cal afegir-hi els retorns que Catalunya obté en forma de projecció i cooperació cultural, cooperació universitària, presència i coneixement d'un territori com a destí turístic i/o

⁴ Dades de l'Instituto Nacional de Estadística a 1 de desembre de 2008.

⁵ Veure http://www.caib.es/ibae/demo/evolucio_poblacio/4_grupsedat_cast.htm

d'inversió, ambient convivial pel desenvolupament empresarial, suport a les persones nouvingudes, etc. que suposen també significatives (però difícils de quantificar) aportacions des de les comunitats catalanes de l'exterior a l'economia catalana.

Quan la majoria de governs de països europeus (Itàlia, Portugal, França, etc.) o de comunitats autònomes espanyoles (Galícia, Euskadi, Astúries, Madrid, etc.) amb un volum significatiu de població resident a l'exterior porten a terme polítiques exteriors que es recolzen en les seves comunitats exteriors per a promocionar-se econòmicament, culturalment o com a destins turístics o d'inversió, no seria acceptable que el Govern de Catalunya no donés el suport que necessiten les seves comunitats exteriors sabent, com sap, que sempre tindrà el suport d'aquestes comunitats de l'exterior per a la seva projecció exterior. Quelcom del què tots els residents a Catalunya, sense excepció, se'n beneficien.

Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC)
www.fiecweb.cat
13 d'abril de 2011

Nota metodològica

D'acord amb el 'Manual de Balanza de Pagos del Fondo Monetario Internacional', es defineixen les Remeses de treballadors com les transferències corrents realitzades a l'exterior pels emigrants que treballen en una altra economia de la que se'ls considera residents. El Banc d'Espanya publica les dades de la posició en termes de 'remeses d'emigrants' en la balança de pagaments i posició d'inversió internacional tots els trimestres en el "Boletín Estadístico". Es tracta d'un càlcul extremament complex. En el cas de les transferències dels immigrants residents a Espanya s'estima que un 20% de les transferències escapa probablement a les estadístiques al utilitzar circuits informals⁶. El Banc d'Espanya no desagrega les dades per comunitats autònomes i per això el càlcul per Catalunya és aproximatiu basant-se en percentatges de població a l'exterior sobre el total espanyol i sobre percentatge de població estrangera resident a Catalunya sobre el total espanyol.

⁶

http://extranjeros.mtin.es/es/ObservatorioPermanenteInmigracion/Publicaciones/archivos/Inmigracion_y_remesas_informales_en_Espana.pdf